

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudcem JUDr. Lukášem Hlouchem, Ph.D. v právní věci

žalobce: J. K.
bytem X

zastoupen: Mgr. J. Š., obecným zmocněncem
bytem X

proti
žalovanému: Ministerstvo práce a sociálních věcí
sídlem Na Poříčním právu 1, 128 01 Praha 2

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 25. 4. 2022, sp. zn. SZ/MPSV-2022/43157-921, č. j. MPSV-2022/71356-921,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Včas podanou žalobou k Městskému soudu v Praze, který věc postoupil místně příslušnému Krajskému soudu v Brně (dále též „krajský soud“), brojil žalobce proti rozhodnutí žalovaného ze dne 25. 4. 2022, sp. zn. SZ/MPSV-2022/43157-921, č. j. MPSV-2022/71356-921 (dále jen „napadené rozhodnutí“). Tím žalovaný zamítl odvolání žalobce proti rozhodnutí Úřadu práce České republiky – krajské pobočky v Brně (dále jen „prvostupňový orgán“ nebo „správní orgán I. stupně“) ze dne 28. 1. 2022, sp. zn. UP/23002/2020/SS, č. j. 5420/2022/ZNO (dále jen „prvostupňové rozhodnutí“ nebo „rozhodnutí správního orgánu I. stupně“), a prvostupňové rozhodnutí potvrdil.
2. Prvostupňovým rozhodnutím správní orgán I. stupně rozhodl ve věci návrhu na změnu výše příspěvku na péči podle zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění ke dni vydání prvostupňového rozhodnutí (dále jen „zákon o sociálních službách“), tak, že návrh na změnu výše příspěvku na péči od měsíce října 2021 zamítl a zároveň rozhodl tak, že žalobci bude dále poskytován příspěvek na péči ve výši 880 Kč měsíčně.
3. Prvostupňové rozhodnutí vycházelo z posudku lékařky Okresní správy sociálního zabezpečení Znojmo (dále jen „OSSZ“) ze dne 14. 1. 2022, podle kterého žalobce z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu sám bez pomoci, dohledu či péče jiné fyzické osoby nezvládá celkem 4 základní životní potřeby, konkrétně komunikaci, péči o zdraví, osobní aktivity a péči o domácnost. Proto je třeba žalobce považovat za osobu závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni I (lehká závislost) ve smyslu § 8 odst. 2 písm. a) zákona o sociálních službách.

II. Napadené rozhodnutí

4. V odvolacím řízení nechal žalovaný zdravotní stav žalobce opětovně přezkoumat Posudkovou komisí Ministerstva práce a sociálních věcí (dále jen „PK MPSV“ nebo „komise“). Ta ve svém posudku ze dne 30. 3. 2022 dospěla k závěru, že se v případě žalobce jedná o osobu starší 18 let věku, která se podle § 8 odst. 2 písm. a) zákona o sociálních službách považuje za závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni I (lehká závislost), neboť z důvodu svého dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu vyžaduje každodenní pomoc, dohled či péči jiné fyzické osoby při zvládnutí 4 základních životních potřeb: komunikace, péče o zdraví, osobních aktivit a péče o domácnost. Ostatní základní životní potřeby je žalobce dle PK MPSV schopen v přijatelném standardu zvládat. Možnost zlepšení nebo stabilizaci zdravotního stavu v budoucnu PK MPSV nepředpokládá.
5. Při svém posouzení PK MPSV vycházela jednak z podkladové dokumentace OSSZ Znojmo, zdravotní dokumentace praktického lékaře, jednak z odborných lékařských nálezů doložených žalobcem. V rámci posouzení zdravotního stavu PK MPSV prostudovala a v kontextu doložené zdravotní dokumentace zhodnotila taktéž výsledky sociálního šetření. Žalobce nebyl jednání komise přítomen, jelikož PK MPSV shledala informace obsažené v doložených podkladech dostatečnými k projednání věci v nepřítomnosti žalobce a přijetí posudkového závěru.
6. Z posudkového hodnocení vyplývá, že hlavní příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobce je paranoidní schizofrenie s postpsychotickým defektem a smíšenou poruchou osobnosti. Dále byla u žalobce diagnostikována lehká mentální retardace ve středním pásmu (IQ 58). Dle zprávy z psychiatrického vyšetření ze dne 15. 10. 2021 se u žalobce objektivně zlepšil kontakt, žalobce byl lucidní, orientace byla v normě. Impulzivita, anxieta a dysforie je zmírněna. Žalobce je vztahovačný, jeho

psychomotorika je měnlivá, myšlení méně rozvinuté, obsahově chudší, paralogické s inkoherencemi. Halucinace žalobce popírá, bludy u něj nebyly zjištěny. U žalobce je přítomná smíšená porucha osobnosti se sekundárními změnami. Při psychiatrickém vyšetření opatrovnice sdělila, že žalobce chodí vypomáhat do místního obchodu, kde se taktéž zabaví. PK MPSV dále zjistila, že žalobce zřejmě od předchozí kontroly na psychiatrii neužíval žádné léky; z dokumentace praktického lékaře předepisování medikace nevyplývá. Žalobce má přiznán invalidní důchod a je omezen na svéprávnosti.

7. Dle závěrů vyšetření praktického lékaře MUDr. L. ze dne 9. 12. 2021 žalobce subjektivně potíže neudává. Bydlí sám. Jeho chování je narušené pro impulzivitu a vztahovačnost. Žalobce je orientován místem, časem i osobou. Jeho paměť je přiměřená, intelekt snížený. U žalobce je diagnostikována mírná hypakuze. Dolní i horní končetiny žalobce jsou bez deformit, hybnost a rozsah pohybů je v normě. Funkce rukou není závažně omezena. Na páteři je výraznější hrudní kyfóza, jinak jsou zakřivení fyziologická. Hybnost páteře je v normě. Chůze žalobce je samostatná a používání opěrných pomůcek není v lékařských vyšetřeních uvedeno.
8. Ve vztahu ke zvládání základní životní potřeby *orientace* PK MPSV uvedla, že u žalobce nebyla zjištěna zraková ani sluchová porucha ani mentální retardace nebo demence alespoň středního stupně nebo jiné těžké duševní postižení omezující orientaci. Žalobce je orientován osobou, místem i časem. PK MPSV zkonstatovala, že žalobce má přiměřené duševní kompetence, aby se zvládal orientovat v obvyklém prostředí (zejména domov a vesnice) i situacích a přiměřeně v nich reagovat. Podle závěrů psychiatrického vyšetření žalobce chodí pomáhat do místního obchodu. Orientaci sluchem a zrakem žalobce zvládá.
9. Základní životní potřebu *stravování* pak žalobce dle komise zvládá, jelikož u něj nebyly zjištěny těžké zrakové nebo duševní poruchy ani závažné poruchy funkce horních končetin, které by objektivně bránily schopnosti samostatně se stravovat. Dle sociálního šetření si žalobce slovně zvolí nápoj či stravu a má zajištěnou celodenní stravu u pečující osoby. Podle PK MPSV by byl žalobce schopen naservírovat si přinesenou stravu z hrnce na talíř, přenést talíř na stůl či si nalít nápoj, neboť k tomuto má dostatečné duševní předpoklady. Dle sociálního šetření to však není zvyklý dělat, protože toto zajistí pečující osoba. Přípravu a nákup stravy PK MPSV zhodnotila v rámci základní životní potřeby péče o domácnost, kterou uznala.
10. K základní životní potřebě *oblékání a obouvání* pak komise shrnula, že u žalobce nebyla zjištěna anatomická nebo funkční ztráta obou horních končetin, anatomická ztráta podstatných částí obou horních končetin ani anatomická nebo funkční ztráta dolních končetin. Právě tak komise v případě žalobce nezjistila těžké funkční postižení páteře s celkovým ztuhnutím a omezením exkurzí hrudníku, praktickou nebo úplnou nevidomost obou očí ani těžkou duševní poruchu spojenou se sociální dezintegrací, která by znemožňovala životní potřebu oblékání a obouvání zvládat. Při hodnocení PK MPSV zohlednila příslušné facilitátory. Podle výsledků sociálního šetření je žalobce schopen rozpoznat líc a rub a správně navrstvit oblečení. Stejně tak se zvládá samostatně oblékat a vysvlékat. Pantofle a obuv je žalobce schopen obout si samostatně. Péče o prádlo, praní a žehlení jsou součástí uznané základní životní potřeby péče o domácnost.
11. Žalobce dle PK MPSV samostatně zvládá taktéž základní životní potřebu *tělesné hygieny*, neboť u něj nebylo prokázáno těžké duševní nebo zrakové postižení. Právě tak u něj

nebyla prokázána anatomická či funkční ztráta dominantní horní končetiny ani podstatné omezení funkce obou horních končetin různé etiologie. U žalobce komise nezjistila ani anatomickou či funkční ztrátu jedné nebo obou dolních končetin nebo jejich podstatné funkční omezení objektivně bránící schopnosti zvládat jednotlivé úkony tělesné hygieny. Podle sociálního šetření se žalobce koupe v domě opatrovnice, neboť doma nemá teplou vodu. Koupání zvládne sám, dostane se do vany i ven, přičemž ve vaně sedí. Stríhání nehtů či připomenutí celkové koupele pak dle komise nepředstavuje každodenní pomoc, tudíž (ne)zvládání těchto aktivit nelze posudkově hodnotit. Ranní hygienu žalobce zvládá. Ústní hygienu žalobce neprovádí, neboť k tomu nemá potřebu.

12. Komise prostudovala záznam o sociálním šetření a dospěla k závěru, že zjištění z tohoto šetření nejsou plně v souladu s funkčním dopadem dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobce na jeho schopnost zvládat základní životní potřeby. Podle PK MPSV rozsah obtíží a potřeby pomoci další osoby při aktivitách v rámci jednotlivých základních životních potřeb popisované v sociálním šetření nemají objektivní podklad v tíži funkčních poruch popsanych v lékařských zprávách.
13. V reakci na odvolací námitky PK MPSV doplnila, že funkční omezení vyplývající ze zjištěného zdravotního stavu nedosahuje stupně těžké nebo úplné poruchy, která by bránila schopnosti zvládat základní životní potřeby (s výjimkou uznaných) s využitím dostupných facilitátorů bez nutnosti každodenní pomoci jiné fyzické osoby. Lehká mentální retardace dle komise omezuje až znemožňuje úkony náročné na vyšší mozkové funkce (tj. péči o domácnost, osobní aktivity, péči o zdraví). Tíže defektu však umožňuje samostatně zvládat stravovací, oblékací a hygienické návyky a také základní orientaci a komunikaci v přirozeném sociálním prostředí.
14. Na základě posudkového zhodnocení komise žalovaný v napadeném rozhodnutí vypořádal odvolací námitky. Žalovaný zkonstatoval, že mezi podklady rozhodnutí nejsou rozpory týkající se skutečností významných pro rozhodování. Posudkový závěr PK MPSV vyhodnotil žalovaný jako náležitě zdůvodněný, úplný a přesvědčivý.
15. Žalovaný uzavřel, že novým posouzením zdravotního stavu bylo prokázáno, že žalobce splňuje zákonné podmínky pro poskytování příspěvku na péči v původní výši 880 Kč měsíčně ode dne 1. 10. 2021. Proto odvolání zamítl a prvostupňové rozhodnutí jako správné potvrdil.

III. Žaloba

16. Žalobce předně namítal, že je napadené rozhodnutí nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů, neboť žalovaný dostatečně nevypořádal vznesené odvolací námitky a nereagoval na žalobcem odkazovanou judikaturu. Taktéž v něm absentují podklady rozhodnutí a úvahy, jimiž byl žalovaný při hodnocení jednotlivých důkazů a použití příslušných právních předpisů veden.
17. Současně žalobce považuje napadené rozhodnutí za nezákonné. V žalobě namítal, že napadené rozhodnutí bylo vydáno na základě mylného právního názoru, jakož i neobjektivně zjištěného skutkového stavu, ustálené soudní praxe a judikatury. Žalobce pak v konkrétních souvislostech na odůvodnění napadeného rozhodnutí nereagoval, neboť toto nevychází z dlouhodobého a konzistentního psychiatrického hodnocení odborného lékaře žalobce, je mimo realitu a nemá oporu v zákoně. Správní orgány by neměly být přepjatě formalistické a požadovat stvrzení nesplnění každé konkrétní

aktivity lékařem. Je logické, že žalobce jako osoba trpící smíšenou poruchou osobnosti ve spojení s psychotickým onemocněním a lehkou mentální retardací není schopen jednotlivé aktivity zvládat. Svá tvrzení žalobce podpořil zprávou z psychiatrického vyšetření MUDr. E. S. ze dne 27. 4. 2022.

18. Dle názoru žalobce se posudkové hodnocení neopírá o všechny doložené zprávy a dostatečně se nevypořádává s faktem, že trpí smíšenou poruchou osobnosti v kombinaci s psychotickým onemocněním a lehkou mentální retardací. Posudkové hodnocení by měl provádět výhradně kompetentní psychiatrický lékař. Žalobce je přesvědčen, že potřebuje každodenní pomoc jiné osoby při zvládání základních životních potřeb orientace, stravování, oblékání a obouvání a tělesné hygieny. Ve vztahu k podrobnostem stran nezvládaných činností v rámci těchto potřeb žalobce odkázal na obsah odvolání. Žalobce je sice orientován časem, není však již orientován v běžných životních situacích, je nesamostatný a potřebuje dohled druhé osoby. Opatrovnice mu zajišťuje jídlo, dohlíží na jeho hygienu a obstarává všechny další úkony. Tyto skutečnosti dokládají též závěry psychiatrického vyšetření ze dne 30. 10. 2019.
19. S ohledem na uvedené skutečnosti žalobce krajskému soudu navrhl, aby napadené rozhodnutí, jakož i rozhodnutí správního orgánu I. stupně zrušil, a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení.

IV. Vyjádření žalovaného

20. Žalovaný se k žalobě vyjádřil přípisem ze dne 25. 10. 2022, v němž uvedl, že komise ve svém posudku zhodnotila stav žalobce komplexně a s přihlédnutím k jeho mentálním schopnostem. Komise při stanovení a hodnocení diagnózy žalobce vycházela ze všech doložených lékařských zpráv a objektivizovaný zdravotní stav žalobce dala do souvislosti se zákonnými podmínkami nároku na příspěvek na péči. PK MPSV byla řádně obsazena, včetně účasti lékaře s odborností v oboru psychiatrie. Nárok žalobce byl tudíž posouzen řádně.
21. V posudku se komise zabývala veškerými relevantními námitkami a důkazními návrhy žalobce. Co se týče lékařské zprávy MUDr. E. S. ze dne 27. 4. 2022, na niž žalobce v žalobě odkazuje, je tato datována až po dni vydání napadeného rozhodnutí. Zpráva proto objektivně nemohla být ve správním řízení zohledněna. I pokud by zohledněna byla, neměly by její závěry na výsledné rozhodnutí vliv. PK MPSV měla k dispozici jiné lékařské zprávy MUDr. E. S., přičemž poslední zpráva, jež žalobce předložil, je datována pouze několik měsíců před vydáním posudku PK MPSV.
22. Jelikož při vydání napadeného rozhodnutí nedošlo k žádnému pochybení, žalovaný krajskému soudu navrhl, aby žalobu jako nedůvodnou zamítl.

V. Skutečnosti zjištěné ze správního spisu

23. Na základě návrhu žalobce na změnu výše přiznaného příspěvku na péči ze dne 27. 10. 2021 zahájil správní orgán I. stupně s žalobcem správní řízení. V prvostupňovém řízení bylo dne 2. 11. 2021 provedeno sociální šetření v domácnosti žalobce. Potom prvostupňový orgán přerušil řízení a požádal lékařku OSSZ o vypracování posudku. Na základě posudku ze dne 14. 1. 2022 bylo vydáno prvostupňové rozhodnutí, proti kterému se žalobce odvolal.

24. V reakci na odvolací námitky nechal žalovaný v odvolacím řízení vyhotovit posudek PK MPSV ze dne 30. 3. 2022. Následně vydal napadené rozhodnutí, které je nyní předmětem soudního přezkumu krajským soudem.

VI. Posouzení věci krajským soudem

25. Krajský soud předně posuzoval, zda byly splněny podmínky řízení, přičemž dospěl k závěru, že žaloba byla podána včas [§ 72 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“)], osobou k tomu oprávněnou (§ 65 odst. 1 ve spojení s § 35 odst. 1 s. ř. s.) a jedná se o žalobu přípustnou (zejména § 65, § 68 a § 70 s. ř. s.).
26. V souladu s § 75 odst. 1 a 2 s. ř. s. přezkoumal soud napadené rozhodnutí žalovaného v mezích žalobních bodů, včetně řízení předcházejícího jeho vydání, přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu. Při zjišťování skutkového stavu soud vycházel ze správního spisu předloženého žalovaným.
27. Krajský soud rozhodl ve věci v souladu s § 51 odst. 1 s. ř. s. bez nařízení ústního jednání, neboť účastníci řízení s tímto postupem souhlasili (nevyjádřili výslovný nesouhlas s tímto postupem) a krajský soud nepovažoval ústní projednání věci za nezbytné.
28. Žaloba **není důvodná**.
29. Platná právní úprava poskytování příspěvku na péči je obsažena v zákoně o sociálních službách a vyhlášce Ministerstva práce a sociálních věcí č. 505/2006 Sb. (dále jen „prováděcí vyhláška“). Východiskem je samotný pojem závislost (§ 8 zákona o sociálních službách), jehož význam je utvářen skrze konstrukci dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu. Ten pak § 3 písm. c) zákona o sociálních službách definuje jako zdravotní stav, který dle poznatků lékařské vědy trvá nebo má trvat déle než 1 rok, a který omezuje funkční schopnosti nutné pro zvládání základních životních potřeb.
30. Aktuální právní úprava rozlišuje pro účely poskytování příspěvku na péči čtyři stupně závislosti, přičemž kritériem pro hodnocení míry závislosti oprávněné osoby na pomoci jiné osoby, a tedy i pro zařazení do jednotlivých kategorií, je posuzování zvládání deseti základních životních potřeb vymezených v § 9 odst. 1 zákona o sociálních službách. Jedná se o tyto potřeby: mobilita, orientace, komunikace, stravování, oblékání a obouvání, tělesná hygiena, výkon fyziologické potřeby, péče o zdraví, osobní aktivity a péče o domácnost. U osob do 18 let věku pak podle § 9 odst. 3 zákona o sociálních službách platí, že se schopnost zvládat základní životní potřebu péče o domácnost nehodnotí.
31. Dle § 1 odst. 4 prováděcí vyhlášky platí: „*Za neschopnost zvládání základní životní potřeby se považuje stav, kdy porucha funkčních schopností dosahuje úrovně úplné poruchy nebo poruchy těžké, kdy i přes využívání zachovaných potenciálů a kompetencí fyzické osoby a využívání běžně dostupných pomůcek, prostředků, předmětů denní potřeby nebo vybavení domácnosti, veřejných prostor nebo s využitím zdravotnického prostředku nelze zvládnout životní potřebu v přijatelném standardu. Za neschopnost zvládání základní životní potřeby se považuje rovněž stav, kdy režim nařízený odborným lékařem poskytujícím specializované zdravotnické služby neumožňuje provádění základní životní potřeby v přijatelném standardu. Přijatelným standardem se rozumí zvládání základní životní potřeby v kvalitě a způsobem, který je běžný a obvyklý, a který umožňuje, aby tato potřeba byla zvládnuta bez každodenní pomoci jiné osoby.*“

32. Bližší vymezení životních potřeb rozhodných pro stanovení stupně závislosti na pomoci jiných osob lze nalézt v příloze č. 1 k prováděcí vyhlášce. Podle § 2a citované vyhlášky přitom platí, že k tomu, aby bylo možno učinit závěr, že posuzovaná osoba je při zajištění některé z životních potřeb závislá na pomoci jiné fyzické osoby, postačí, pokud posuzovaná osoba nezvládá být jen jedinou z aktivit vyjmenovaných v příloze k prováděcí vyhlášce.
33. Správní řízení ve věci přiznání příspěvku na péči se pak vyznačuje tím, že rozhodující důkaz zde představuje odborný posudek zdravotního stavu a závislosti žadatele na pomoci jiné osoby. Povahou takového posudku, jakož i na něj kladenými požadavky, se přitom opakovaně ve své judikatuře zabýval Nejvyšší správní soud, který dovedl, že se jedná sice o tzv. povinný důkaz, nicméně nikoliv o závazné stanovisko či závazný podklad rozhodnutí. Posudek proto podléhá hodnocení správního orgánu, jeho správnost není nikterak presumována. Ačkoliv odborné lékařské závěry posudku nepodléhají hodnocení správních orgánů, neboť tyto k tomu nemají odborné lékařské znalosti, nezabývá je to povinností hodnotit provedené důkazy ve správním řízení, a tudíž i správnost posudku z hlediska jeho úplnosti a přesvědčivosti (viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 3. 2010, č. j. 6 Ads 143/2009-50, či ze dne 22. 10. 2009, č. j. 3 Ads 48/2009-104; rozhodnutí jsou dostupná na www.nssoud.cz)
34. Podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 2. 4. 2014, č. j. 3 Ads 50/2013-32, přitom platí, že pokud z podkladů lékařského posudku vyplývá, že posuzovaná osoba některou z aktivit nutných pro celkové zvládnutí určité životní potřeby sama a bez pomoci jiné osoby nezvládá, a příslušné orgány lékařské posudkové služby přesto takovou základní životní potřebu považují za zvládanou, je jejich povinností tento závěr dostatečně a přesvědčivě odůvodnit. Současně podle konstantně zastávaného názoru Nejvyššího správního soudu musí posouzení stupně závislosti osoby pro účely rozhodování o příspěvku na péči v řízení v I. stupni i v řízení odvolacím vycházet z hodnocení všech podkladů uvedených v § 25 odst. 3 zákona o sociálních službách (viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 2. 4. 2014, č. j. 3 Ads 63/2013-46).
35. K jednotlivým žalobním námitkám pak krajský soud uvádí následující argumentaci.
36. Soud se v první řadě zabýval namítanou nepřezkoumatelností napadeného rozhodnutí. Pokud by totiž shledal tuto námitku důvodnou, musel by bez dalšího napadené rozhodnutí zrušit a věc vrátit žalovanému k dalšímu řízení. Nelze se zabývat hmotně právní otázkou věci za situace, kdy zkoumané rozhodnutí neobstojí po stránce formální. Obecně přitom platí, že s institutem nepřezkoumatelnosti je potřeba zacházet nadmíru obezřetně a vyhradit jeho užití pouze tam, kdy vady v odůvodnění rozhodnutí svou povahou reálně brání soudu v tom, aby rozhodnutí správního orgánu přezkoumal (srov. např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Ads 58/2003-75, ze dne 28. 8. 2007, č. j. 6 Ads 87/2006-36, ze dne 25. 4. 2013, č. j. 6 Ads 17/2013-25, ze dne 29. 7. 2016, č. j. 4 Azs 107/2016-25, či usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 5. 12. 2017, č. j. 2 As 196/2016-123). Pro úplnost je potřeba dodat, že správní orgán, stejně jako soud, není povinen reagovat a vyvracet jednotlivě každou dílčí námitku, pokud své rozhodnutí jako celek logicky a přesvědčivě odůvodní (srov. zde nález Ústavního soudu ze dne 12. 2. 2009, sp. zn. III ÚS 989/08; rozhodnutí Ústavního soudu jsou dostupná na www.usoud.cz).

37. Krajský soud posoudil napadené rozhodnutí z hlediska naplnění kritéria přezkoumatelnosti a konstatuje, že nezjistil žádné vady či jiné závažné nedostatky, které by přezkumu napadeného rozhodnutí bránily. Krajský soud nemá pochyby o srozumitelnosti rozhodnutí. Při pohledu na odůvodnění napadeného rozhodnutí je zcela zřejmé, proč žalovaný odvolání žalobce nevyhověl a potvrdil správnost závěrů vyslovených prvostupňovým orgánem. Samotný text odůvodnění pak vyznívá zcela jednoznačně, z obsahového hlediska je smysluplný a nevykazuje žádné vnitřní rozpory. Při odůvodnění výroku žalovaný postupoval systematicky a logicky. Jádrem odůvodnění představuje posudkové zhodnocení zdravotního stavu žalobce komisí, jehož závěry žalovaný srozumitelným a racionálním způsobem vyhodnotil. Pokud se jedná o nepřezkoumatelnost pro nedostatek důvodů, tak je třeba říci, že z napadeného rozhodnutí je jasné patrný jak skutkový stav, z něhož žalovaný při posouzení odvolání žalobce vycházel, tak i pro věc rozhodná právní úprava. Z odůvodnění lze též bez obtíží seznat i úvahy a myšlenkové postupy, které žalovaného při hodnocení posudkových závěrů komise a aplikaci rozhodné právní úpravy vedly. K námitce žalobce pak krajský soud sděluje, že napadené rozhodnutí přiléhavě a v dostatečném rozsahu reaguje na v odvolání vznesené námitky, jakož i na veškeré pro věc rozhodné skutečnosti. Do textu odůvodnění žalovaný přejal všechny podstatné části posudkového zhodnocení komise. Krajský soud uzavírá, že argumentace žalovaného užitá v odůvodnění napadeného rozhodnutí svou povahou odpovídá jak poměrům řešené věci, tak i požadavkům zákona.
38. Námitku nepřezkoumatelnosti zdejší soud neshledal důvodnou, a proto přistoupil k přezkumu napadeného rozhodnutí optikou zákonnosti. V souzené věci brojil žalobce proti napadenému rozhodnutí z důvodu věcné nesprávnosti posouzení odborné otázky stupně závislosti na péči či dohledu jiné osoby. Tento závěr žalovaného se opírá zejména o posudek PK MPSV ze dne 30. 3. 2022, s jehož závěry žalobce nesouhlasí.
39. Na tomto místě krajský soud připomíná, že § 71 odst. 1 písm. d) s. ř. s. stanoví, že *žaloba musí obsahovat žalobní body, z nichž musí být patrné, z jakých skutkových a právních důvodů považuje žalobce napadené výroky rozhodnutí za nezákonné nebo nicotné*. Toto ustanovení ukládá žalobci povinnost uvést v žalobě konkrétní (tj. ve vztahu k žalobci a k řešené věci individualizovaná) skutková tvrzení doprovázená (v témže smyslu) konkrétní právní argumentací, z nichž plyne, z jakých důvodů považuje žalobce napadené výroky rozhodnutí za nezákonné, případně nicotné (srov. např. rozsudek rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 12. 2005, č. j. 2 Azs 92/2005-58). Přípuštění vágně a nekonkrétně formulovaných žalobních bodů by odporovalo jasnému vymezení předmětu soudního přezkumu a bylo by v rozporu s dispoziční zásadou dle § 75 odst. 2 s. ř. s. (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 12. 2005, č. j. 6 Azs 101/2004-52). Současně dle konstantně zastávaného právního názoru platí, že: *„[...] míra precizace žalobních bodů do značné míry určuje i to, jaké právní ochrany se žalobci u soudu dostane. Čím je žalobní bod, byť i vyhovující, obecnější, tím obecněji k němu může správní soud přistoupit a posuzovat jej. Není naprosto na místě, aby soud za žalobce spekulativně domýšlel další argumenty či vybíral z reality skutečnosti, které žalobu podporují. Takovým postupem by přestal být nestranným rozhodčím sporu, ale přebíral by funkci žalobcova advokáta“* (srov. rozsudek rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 8. 2010, č. j. 4 As 3/2008-78). Konečně Nejvyšší správní soud ve své judikatuře dovodil, že je třeba vymezit žalobní body *přímo v žalobě*, jinými slovy, povinnost tvrdit rozhodné skutečnosti nelze nahradit toliko blíže nekonkretizovaným odkazem na argumenty uplatněné v podáních činěných v předcházejícím řízení před správními orgány. Toto

pravidlo se bez rozdílu uplatní i v případě odkazu na námitky obsažené v odvolání (srov. např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 12. 2006, č. j. 2 Afs 26/2005-114, ze dne 30. 4. 2012, č. j. 4 As 5/2012-22, ze dne 29. 11. 2012, č. j. 5 As 117/2011-223, či ze dne 18. 7. 2013, č. j. 1 Afs 54/2013-36).

40. Poněvadž v posuzované věci formuloval žalobce žalobní námitky směřující vůči nesprávnému posouzení svého zdravotního stavu lékaři PK MPSV pouze značně obecně, resp. v tomto ohledu v žalobě v podstatě pouze vyjmenoval základní životní potřeby podle přílohy č. 1 k prováděcí vyhlášce (vč. dílčích aktivit), které samostatně bez pomoci či dohledu jiné osoby v přijatelném standardu nezvládá, aniž by v žalobě konkrétněji vylíčil a specifikoval jednotlivé lidské činnosti či úkony, kterých není v důsledku svých zdravotních obtíží schopen (z textu žaloby je zřejmé přesvědčení žalobce, že tento postup nepovažuje za účelný), soudu nezbylo, než přezkoumat zákonnost závěrů žalovaného (resp. PK MPSV) prismatem této žalobní argumentace, tj. v míře úměrné obecnosti vznesených žalobních bodů. Ve světle citované judikatury pak soud nemohl přihlédnout k obsahu odvolání, neboť v něm vznesené námitky směřují vůči prvostupňovému rozhodnutí, a jako takové tedy nejsou způsobilé vymezit rozsah a meze přezkumu napadeného rozhodnutí krajským soudem.
41. Zdejší soud předně zhodnotil posudkové závěry PK MPSV ze dne 30. 3. 2022 z hlediska jejich úplnosti. Soud uvádí, že po stránce úplnosti měla komise k dispozici veškerou podkladovou a zdravotnickou dokumentaci, včetně kompletní zdravotnické dokumentace praktického lékaře žalobce MUDr. L. a odborných psychiatrických nálezů MUDr. E. S., ošetřující psychiatricky žalobce. Pro závěr o úplnosti zkoumaného posudku svědčí rovněž to, že se PK MPSV při svém hodnocení zaobírala též žalobcem dodatečně předloženými lékařskými nálezy a dokumenty, které nebyly součástí podkladů v rámci prvoinstančního posouzení (relevantní je v tomto ohledu vzhledem k dominantnímu zdravotnímu postižení žalobce zejm. psychiatrický nález MUDr. E. S. ze dne 29. 8. 2019). Z časového hlediska se pak veškeré podklady jeví soudu jako dostatečně aktuální, neboť předcházejí posudkovému hodnocení PK MPSV s odstupem maximálně tří let. Dle soudu tak lze důvodně předpokládat, že jsou způsobilé podat spolehlivý obraz aktuálního zdravotního stavu žalobce. Soud má za to, že hodnocený posudek je úplný jak z hlediska vyhodnocení všech relevantních zdravotních obtíží žalobce, tak i co do zdravotní dokumentace, která byla hodnocena. Komise měla k dispozici veškerou dokumentaci ke zodpovězení otázky stupně závislosti žalobce na pomoci jiné fyzické osoby k datu vydání napadeného rozhodnutí. Hodnotící a posudkové úvahy lékařů PK MPSV vycházejí z citované lékařské dokumentace a z hlediska popisovaných zdravotních postižení jsou s ní plně v souladu. Konečně PK MPSV při posouzení zdravotního stavu žalobce a přijetí posudkového závěru zohlednila v kontextu zdravotní dokumentace i závěry sociálního šetření, které tvoří nedílnou součást podkladů posudku.
42. Pokud se jedná o naplnění požadavku přesvědčivosti posudku, ani v tomto ohledu krajský soud nedostatky neshledal. Krajský soud konstatuje, že PK MPSV své závěry odůvodnila řádně a v rozsahu odpovídajícím okolnostem posuzované věci, přičemž argumentaci komise soud vnímá jako racionální, logickou a dostatečně přesvědčivou. PK MPSV se ve svém posudku podrobně vyjádřila ke všem (i uznaným) základním potřebám ve smyslu § 9 odst. 1 zákona o sociálních službách a veškerá svá zjištění plynoucí z doložené lékařské dokumentace doplnila v rámci jednotlivých potřeb o poznatky

vzešlé z provedeného sociálního šetření. Na přesvědčivosti posudku komise pak přidává rovněž to, že se posudkový závěr PK MPSV (jak v otázce určení dominantního postižení, tak i co do výčtu nezvládaných základních životních potřeb) plně shoduje se závěry prvoinstančního posouzení lékařky OSSZ. PK MPSV byla při hodnocení zdravotního stavu žalobce věcně příslušná a usnášení schopná a jejím členem byl rovněž odborný lékař z oboru psychiatrie. Soud uvádí, že komise v posudku jednak jednoznačně identifikovala rozhodující příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobce (paranoidní schizofrenii s postpsychotickým efektem v kombinaci se smíšenou poruchou osobnosti a lehkou mentální retardací), a jednak spolehlivě vysvětlila funkční omezení z tohoto postižení plynoucí. Především komise jasně vysvětlila, že funkční omezení vyplývající ze zjištěného zdravotního stavu nedosahují stupně těžké nebo úplné poruchy podle § 1 odst. 4 prováděcí vyhlášky, jež by objektivně žalobci bránila neuznané základní životní potřeby zvládat. Zároveň PK MPSV zkonstatovala, že z medicínského hlediska ani mentální deficit spočívající v lehké mentální retardaci žalobci neznemožňuje zvládat základní návyky (stravovací, oblékací a obouvací, hygienické). Právě tak mu nebrání v orientaci a komunikaci v přirozeném sociálním prostředí. Takové zdůvodnění považuje zdejší soud při zvážení ostatních okolností posuzované věci za dostačující.

43. Zdejší soud se neztotožnil s tvrzením žalobce, že napadené rozhodnutí nevychází z dostatečně objektivně zjištěného skutkového stavu věci, neboť nemá za základ dlouhodobé a konzistentní hodnocení odborného lékaře. Soud připomíná, že při tvorbě posudku PK MPSV vycházela mj. z řady zpráv ošetřující psychiatrické lékařky žalobce MUDr. E. S. popisujících vývoj žalobcova zdravotního stavu. Veškeré zprávy (jejichž obsah ani skutečnost, že jimi PK MPSV při tvorbě posudku disponovala, žalobce nijak nezpochybňuje) komise řádně uvedla v soupisu podkladového materiálu k posudku, přičemž rozhodná zjištění a poznatky PK MPSV začlenila i do posudkového zhodnocení.
44. Odkazoval-li pak žalobce v žalobě na psychiatrickou zprávu MUDr. E. S. ze dne 27. 4. 2022, je třeba konstatovat, že tato je datována až po dni vydání napadeného rozhodnutí. Tudíž objektivně nemohla být součástí podkladů k posudku komise ze dne 30. 3. 2022. Krajský soud sdílí názor žalovaného, že lékaři PK MPSV měli v okamžiku posudkového zhodnocení k dispozici dostatečné množství jiných zpráv téže lékařky, pročez existence jediné nové zprávy pro přijetí závěru o neúplnosti posudku nestačí. Navíc jádrem doložené zprávy je citace závěrů psychiatrického vyšetření žalobce ze dne 30. 10. 2019. V tomto ohledu nelze pominout, že komise měla při tvorbě posudku k dispozici celkem tři novější psychiatrické nálezy popisující postižení žalobce a jeho vývoj po tomto datu.
45. K námitce žalobce, dle níž by posudkové zhodnocení měl provádět kompetentní psychiatrický lékař, pak soud dodává pouze tolik, že v souladu s platnou právní úpravou provádí posouzení zdravotního stavu a stupně závislosti pro účely přiznání příspěvku na péči v odvolacím řízení PK MPSV. Složení komise není pevné a určuje jej vždy její předseda s ohledem na projednání konkrétních případů z určité medicínské oblasti. V daném případě byl členem PK MPSV lékař disponující odbornými znalostmi a specializací z oboru psychiatrie, tj. z oblasti dominantního zdravotního postižení žalobce. Z tohoto pohledu je tudíž námitka žalobce nedůvodná.
46. Konečně bez dalšího nemůže obstát ani argumentace žalobce, že posudkové zhodnocení PK MPSV je nepřesvědčivé proto, že odporuje závěrům posudku o invaliditě. Soud zdůrazňuje, že smyslem a zároveň i cílem posudku o invaliditě je zjistit, a v konečném důsledku procentuálně vyjádřit, v jakém rozsahu zdravotní postižení posuzované osoby

v porovnání s osobou intaktní z funkčního hlediska ovlivňuje (snižuje) schopnost postižené osoby pracovat. Naopak smyslem posouzení zdravotního stavu pro účely příspěvku na péči je zhodnocení toho, do jaké míry je posuzovaná osoba při zvládání vybraných aktivit z klíčových oblastí lidské činnosti (základních životních potřeb) závislá na pomoci či dohledu jiné fyzické osoby. Jsou tedy hodnoceny jiné okolnosti zdravotního stavu posuzovaného za užití rozdílných hodnotících kritérií. To již samo o sobě může vést a zpravidla i často vede k přijetí odlišného posudkového závěru. V souzené věci PK MPSV při hodnocení zdravotního stavu žalobce vycházela ze všech dostupných podkladů, vč. posudku o invaliditě ze dne 12. 12. 2019. PK MPSV si tudíž byla obsahu posudku o invaliditě vědoma a informace v něm obsažené zohlednila při přijetí vlastního posudkového závěru.

47. Krajský soud tedy uzavírá, že v napadeném rozhodnutí ani v řízení, jež jeho vydání předcházelo, neshledal žádné vady mající vliv na zákonnost rozhodnutí. Posudkové zhodnocení PK MPSV ze dne 30. 3. 2022, o něž se napadené rozhodnutí opírá, plně vyhovuje požadavku úplnosti a přesvědčivosti, který judikatura správních soudů na posudky tohoto typu klade. Žalovaný proto nijak nepochybil, pokud z tohoto posudku pro účely vydání napadeného rozhodnutí vycházel a odvolání žalobce zamítl.

VII. Závěr a náhrada nákladů řízení

48. S ohledem na shora uvedené důvody neshledal krajský soud žalobu důvodnou, a proto ji zamítl, jak je uvedeno ve výroku I. tohoto rozsudku.
49. O nákladech řízení bylo rozhodnuto ve smyslu § 60 odst. 1 s. ř. s., podle něhož nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. V řešené věci nebyl žalobce ve věci úspěšný, pročež nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovaný je orgánem sociálního zabezpečení, a proto *ex lege* nemá právo na náhradu nákladů řízení (§ 60 odst. 2 s. ř. s.).

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává přímo u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Brně dne 22. ledna 2024

JUDr. Lukáš Hlouch, Ph.D., v.r.
samosoudce

